

ВІДГУК

**на наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту
«Культурно-стильові ландшафти вокальної музики України в творчій
практиці виконавця-тенора»,
поданого на здобуття ступеня доктора мистецтва
Спеціальність – 025 Музичне мистецтво
галузь знань – 02 Культура і мистецтво
КОНОРОВА ОЛЕКСІЯ ОЛЕКСІЙОВИЧА**

Наукове обґрунтування Творчого мистецького проєкту «Культурно-стильові ландшафти вокальної музики України в творчій практиці виконавця-тенора» О. О. Конорова присвячено актуальній темі, розкриття змісту котрої передбачає взаємодію філософсько-культурологічного і практичного напрямів музикознавства. Однак, слід зазначити, що автора проєкту більшою мірою цікавить саме творчо-практична сторона у розкритті обраної теми, зокрема, властивості виконавської інтерпретації маловідомих шедеврів вокальної лірики України, що цілком обумовлено напрямом професіональних інтересів претендента.

З неосяжної множини культурно-історичних ландшафтів вокальної музики України претендент обирає для розгляду такі його виміри як камерно-вокальна і оперна жанрові сфери у теноровому репертуарі (Розділ 1), а також подані крізь призму історичного і сучасного мистецького буття персоналії тенорового виконавства України Харківського національного академічного театру опери і балету імені М. В. Лисенка і Національної опери України імені Т.Г. Шевченка, (Розділ 2).

Слід зазначити, що автором Проєкту здійснений вірний вибір культурно-стильових ландшафтів вокального мистецтва України в їх теноровому вимірі. Адже у роботі проаналізовано ті жанрово-стильові репрезентанти культурно-стильових ландшафтів, що найбільш повноцінно репрезентують саме український національний тип світосвідомості і самопізнання, відображені у теноровому співі. Не менш переконливим постає вибір матеріалу дослідження і з точки зору тлумачення змісту складно

утвореного поняття *культурно-історичний ландшафт вокальної музики України* як доволі широкого і багатосарового за обсягом змісту.

Обравши як матеріал дослідження жанрові полюси жанрової системи українського тенорового репертуару – солоспів (рід «чоловічої лірики») і сольні сцени з опер, О. О. Коноров органічно втілив одне з найважливіших завдань наукового обґрунтування – репрезентувати культурно-історичний ландшафт вокальної музики України в його теноровому забарвленні як полісемантичний і поліжанровий.

У поданій у Розділі 2 антології тенорів ХНАТОБ імені М. В. Лисенка і Національної опери України імені Т. Г. Шевченка жанр культурно-стильового ландшафту взаємодіє з жанром портрету. Акцентуючи увагу на ліричній інтерпретації тенорового тембру, автор проєкту розгортає театральну-ландшафтну панораму як експозицію історичних портретів видатних тенорів, що уславили історію оперного мистецтва України. Переконливим є принцип (алгоритм) розташування імен тенорів у пропонованій антології, у якості котрого постає визначення року початку роботи певного співака-тенора у відповідному оперному театрі. У підсумку крізь призму поданої у роботі антології українських оперних тенорів постають етапи історичного розвитку Харківського і Київського оперних театрів.

Питання.

О. О. Коноров виокремив чотири генерації тенорів в історії ХНАТОБ. Зупинившись на «середній» – четвертій – генерації, представленій штатними солістами ХНУТОБ 2000 – 2024 рр., автор проєкту все ж таки відзначає ще одну генерацію тенорів, називаючи її «молодим поколінням» (с. 94). У такому випадку доречним постає питання: так скільки поколінь тенорів містить історія Харківського оперного театру – чотири або п'ять?

2. Які культурно-стильові ландшафти вокальної музики України у творчій практиці виконавця-тенора залишалися поза межами Вашого дослідження?

3. На сторінках обґрунтування претендент використовує щодо вокального мистецтва поняття «звуковий ідеал» (с. 16) і «еталон» (с. 23). У чому полягає змістовна різниця між ними?

Зауваження

1. Чи навряд можна погодитися з думкою автора обґрунтування, викладеною на с. 21: «Цілісність художнього образу не може бути зрозуміла раціональним мисленням..., що виключає емоційну природу звукообразного мислення як неконструктивну» (с. 24). Дозволю собі надати такий коментар відносно наведеної думки О.О. Конорова. По-перше, якщо б цілісність художнього образу не можливо було би усвідомити раціональним мисленням, то у такому випадку чи навряд існувала би така сила силенна наукових концепцій з філософії, естетики, мистецтвознавства, де художній образ постає предметом інтелектуального осмислення. По-друге, інтелектуальне осмислення художнього образу зовсім не виключає його емоційну природу як некорструктивну. Навпаки, єдність раціонального і емоційного утворюють науково усвідомлену специфіку художнього образу.

2. Визначаючи особливості українського романтизму, О.О. Коноров відзначає «відсутність двосвіття», «спокій розуму, і ніякого конфлікту, який заважає герою відчувати єдність зі світом» (с. 95). Чи навряд можна погодитися з таким твердженням автора Проекту. Достатньо згадати, наприклад, славетну оперу «Тарас Бульба», щоби переконатися у тому, що український романтизм вирізняє двосвітовість (наприклад, наявність нічної і денної семантики, польської і української символіки), конфліктність і напруженість драматичної дії, що, принаймні, утворює різкий контраст щодо того «спокою розуму», котрий відмічає О.О. Коноров.

3. Навіть тоді, коли художник-романтик веде оповідь не від першої особи (див. с. 95), такі якості романтичного самовиразу як суб'єктивність і автобіографічність зберігають своє значення в його творчості. Адже романтичний метод самоідентифікації автора і його героя зберігає своє значення, хоча і проходить стадії дистанціювання і об'єктивації.

Висновок.

Подане Олексієм Олексійовичем Коноровим наукове обґрунтування постає як органічна складова представленого претендентом Творчого мистецького проєкту «Культурно-стильові ландшафти вокальної музики України в творчій практиці виконавця-тенора», поданого на здобуття ступеня доктора мистецтва за спеціальності – 025 Музичне мистецтво, галузь знань – 02 Культура і мистецтво.

Оформлення Наукового Обґрунтування відповідає нормативним вимогам до робіт подібного рангу.

Автор наукового обґрунтування Творчого мистецького проєкту «Культурно-стильові ландшафти вокальної музики України в творчій практиці виконавця-тенора» Олексій Олексійович Коноров заслуговує на присудження ступеня доктор мистецтва зі спеціальності 025 – «Музичне мистецтво», галузь знань 02 – «Культура і мистецтво».

**доктор мистецтвознавства
професор,
професор кафедри
історії української
та зарубіжної музики
Харківського національного
університету мистецтв
імені І.П. Котляревського**

О. Рощ — **РОЩЕНКО Олена Георгіївна**

підпис *Рощенко О. Г.*
ЗАСВІДЧУЮ
Нач. загального відділу ХНУМ
20 *12* р. Підпис *О. Рощ*

